

سر نوشت کنتورهای هوشمند

میلیارد مترمکعب است جلوگیری شود. **کنتورهای حجمی** به چه میزان در کنترل برداشت ها قابل اطمینان هستند. آیا این کار در هیچ دشتی به صورت پایلوت آزمایش شده اند و ایرادات و مشکلات آن برطرف شده است؟ کنتور هوشمند حجمی مجموعه ای است از فلومتر الکترومغناطیس یا کنتور سرعتی (WI) و تجهیزات ارسال و دریافت داده که به این مجموعه امکان اضافه نمودن ابزارهای قطع آب یا برق هم وجود دارد. اندازه گیری حجم آب توسط بخش فلومتری صورت می گیرد که این بخش پدیده تازه و نویسی نبوده و بکارگیری آن قدمتی بیش از ۵۰ ساله در داخل کشور دارد. علاوه بر آن از قبل از سال ۱۳۹۰ حدود ۳ هزار دستگاه کنتور حجمی در استان بوشهر و تعدادی در استان آذربایجان شرقی نصب گردیده و بکار گرفته شده است که بررسی به عمل آمده نشان می دهد این نوع کنتور عملکرد موفقی داشته است. همچنین تاکنون حدود ۱۵ هزار دستگاه از این کنتور در دشت های مختلف نصب شده که می تواند به عنوان پایلوتی برای اجرای این طرح قلمداد شود.

با توجه به اینکه کشاورزان تاکنون ساعت کارکرد مجاز را رعایت نمی کرده اند و مانعیتی نیز توسط وزارت نیرو به عمل نمی آمده در صورت اعمال ساعت کارکرد چه راهکاری برای جلوگیری از وارد آمدن ضرر و زیان به کشاورزان وجود دارد؟

همانگونه که مستحضرد بحران فعلی منابع آب کشور به خصوص منابع آب زیرزمینی و نابودی آبخوان ها، ناشی از برداشت بی رویه و خارج از حدود مشخص شده وزارت نیرو توسط بهره برداران به خصوص کشاورزان می باشد. ادامه روند کنونی نتیجه ای جز نابودی دشت های کشور و از بین رفتن کامل سرمایه گذاری های صورت گرفته در پی نخواهد داشت. از این رو بازگشت به اعتدال و جلوگیری از زیاده خواهی و اضافه برداشت ممکن است به ظاهر

به بعد علاوه بر نصب کنتورهای حجمی، حدود ۶۰ هزار کنتور هوشمند آب و برق بر روی چاه های کشاورزی نصب شده است.

هزینه نصب هر کنتور چقدر است؟

هزینه هر دستگاه کنتور مجموعه ای است از هزینه خرید، نصب، بهره برداری و گارانتی ۳ ساله که هزینه نصب بخش کوچکی از کلیه هزینه ها را شامل می شود. ولی در مجموع هزینه هر دستگاه کنتور هوشمند حجمی مدل الکترومغناطیس در مناقصه های برگزار شده حدود ۳ تا ۳,۵ میلیون و کنتورهای WI حدود ۲ میلیون تومان برآورد می گردد.

نحوه کارکرد کنتورهای حجمی چگونه است؟

با توجه به اینکه این کنتورها به صورت مستقیم بر روی لوله خروجی چاه نصب می شوند و آب از داخل آنها عبور می کند، حجم آب خروجی را به صورت مستقیم اندازه گیری نموده و قابلیت قرائت در محل، ارسال اطلاعات به مرکز و کنترل برداشت را دارند. این کنتورها مستقل از برق بوده و نیاز به کالیبراسیون دوره ای ندارند.

با توجه به تردیدهایی که بین کشاورزان راجع به کارکرد فنی این کنتورها بوجود آمده آیا در قبال کنتورهای خریداری شده ضمانتی به کشاورزان برای کارکرد کنتورها خصوصا به دلیل گذشت مدت مدیدی از زمان نصب آنها داده می شود؟

همانگونه که در پاسخ قبلی ذکر شد کلیه کنتورها از زمان نصب دارای ۳ سال گارانتی است و علاوه بر آن شرکت های کنتورساز متعهد می باشند که به مدت ۱۰ سال خدمات پس از فروش ارائه نمایند.

پیش بینی می کنید با وصل کنتورهای حجمی چه مقدار از برداشت از منابع آب زیرزمینی کاهش یابد؟

امید است با تجهیز کلیه چاه های مجاز به کنتور حجمی و انسداد کلیه چاه های غیرمجاز از کسری مخزن سالانه دشت های کشور که بالغ بر ۶

وزارت نیرو مدعی است که با نصب کنتورهای هوشمند جلوی اضافه برداشت ها را می گیرد. البته می گویند این طرح شش سالی است که به صورت رسمی مطرح شده، اما تاریخچه نصب این کنتورها ریشه در دهه هفتاد دارد! این طرف قضیه، باغداران هستند که درباره ی سرانجام این کنتورها می پرسند. آقای مهندس میبیدی به سوال های دبیرخانه ی انجمن در این زمینه پاسخ های مکتوبی داده اند که در ادامه می خوانید.

در حال حاضر چه تعداد چاه مجاز و غیرمجاز در کشور وجود دارد و چه حجم آبی از آنها برداشت می شود؟

تعداد چاه های مجاز کشور حدود ۴۵۰ هزار حلقه و تعداد چاه های غیرمجاز قبل و بعد از سال ۱۳۸۵ حدود ۳۰۰ هزار حلقه می باشد. حجم برداشت از چاه ها حدود ۴۴ میلیارد مترمکعب در سال و تخلیه کل آب زیرزمینی شامل چاه ها، چشمه ها و قنوات حدود ۶۳ میلیارد مترمکعب در سال است.

طرح نصب کنتور حجمی از چه زمانی مطرح شده، سابقه آن چیست و آیا برای تمامی دشت های ایران به اجرا گذاشته می شود؟

این طرح به صورت رسمی از سال ۱۳۹۰ مطرح گردید و قبل از آن در دهه هفتاد وزارت نیرو به صورت محدود کنتورهای ولتمن را در تعدادی از استان ها بکار گرفته است. از سال ۹۰ بر اساس تجارب حاصل از اقدامات قبلی و نیز حدود ۴ هزار کنتور حجمی که در استان های بوشهر و آذربایجان شرقی نصب شده بود، اقدام به بررسی این کنتورها نمود. این طرح برای کلیه دشت های کشور به اجرا گذاشته خواهد شد.

تعداد کنتورهای حجمی نصب شده تاکنون چه تعداد بوده است و چه تعداد دیگر باید نصب شود؟

تاکنون حدود ۱۵ هزار دستگاه از این نوع کنتور نصب شده و در آینده کلیه چاه های کشور باید به کنتور هوشمند حجمی مجهز شوند. البته از سال ۱۳۸۵

تبادل بخشی در سال گذشته فقط ۱۰ درصد تخصیص داده شده و در سال جاری هنوز اعتباری تخصیص داده نشده است؛ از طرفی طبق ماده ۱۲ قانون توزیع عادلانه آب و تبصره ۲ ماده واحده قانون تعیین تکلیف چاه های فاقد پروانه هزینه خرید، نصب و بهره برداری کنتور برعهده کشاورزان می باشد. همچنین در قوانین برنامه پنجم و ششم نیز این هزینه بر عهده کشاورز قرار داده شده است. از این رو کماکان هزینه خرید و نصب کنتور باید توسط بهره برداران تأمین گردد و در صورت تأمین اعتبار توسط دولت طبق ماده ۳۵ قانون برنامه ششم این هزینه باید به اقساط باز پس گرفته شود.

بخشی تأمین و به اقساط توسط کشاورز پرداخت گردد. متأسفانه طی سال های اخیر به دلیل عدم تخصیص اعتبارات این طرح تاکنون کنتوری با هزینه دولتی نصب نگردیده و هزینه کلیه کنتورهای هوشمند حجمی نصب شده توسط خود بهره برداران تأمین شده است.

سیار در تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۶، وزارت نیرو ملزم شده کل هزینه نصب و تجهیز کنتور هوشمند را پرداخت کند، آیا کشاورزانی که پیش از این مبلغی حدود ۵۵ میلیون ریال پرداخت کرده اند این هزینه به آنها باز می گردد؟ قابل ذکر است از کل اعتبارات طرح

باعث از دست رفتن بخشی از سرمایه موجود شود ولی منجر به توسعه و بهره برداری پایدار منابع آب و حفظ حداقل های موجود خواهد شد. از این رو کشاورزان می توانند با مدیریت مصرف، بکارگیری روش های نوین آبیاری، رعایت الگوی کشت بهینه و استفاده از گونه های پربازده از بروز ضرر و زیان جلوگیری کنند.

سیار آیا هزینه تهیه و نصب کنتور حجمی در برخی استان ها توسط وزارت نیرو تأمین شده است؟

طبق بند «و» تبصره ۱۱ قانون بودجه سال ۹۴ هزینه خرید و نصب کنتور باید از محل اعتبارات طرح احیا و تعادل

